

DEFINICE EKOLOGICKY VÝZNAMNÝCH PRVKŮ (EVP)

V Praze dne 10. prosince 2020

Jednotlivé druhy EVP jsou definovány v **nařízení vlády č. 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů** (NV LPIS) v § 5 odst. 1 a 2 následovně:

(1) Druhem ekologicky významného prvku evidence ekologicky významných prvků, který nelze vyhradit jako plochu v ekologickém zájmu, je **krajinotvorný sad**.

(2) Druhem ekologicky významného prvku v evidenci ekologicky významných prvků, který lze vyhradit jako plochu v ekologickém zájmu, je

a) **krajinový prvek**, který se dále dělí na:

1. mez,
2. terasu,
3. travnatou údolnici,
4. skupinu dřevin,
5. stromořadí,
6. solitérní dřevinu,
7. příkop a
8. mokřad

b) **plocha s rychle rostoucími dřevinami** pěstovanými ve výmladkových plantážích podle § 3 odst. 10 nebo

c) **zalesněná půda** podle § 3 odst. 12.

Součástí EVP může být dřevinná vegetace, tu však nelze evidovat jako více druhů EVP zároveň. Například pokud je součástí meze dřevinná vegetace, může být zahrnuta do plochy EVP mez, ovšem poté už nemůže být evidována jako skupina dřevin a naopak. Za skupinu dřevin se nepovažuje dřevinná vegetace, která je součástí jiného EVP. Není možné, aby se v evidenci LPIS překrývalo více druhů EVP.

Jednotlivé definice EVP

Krajinotvorný sad

„Krajinotvorným sadem se rozumí plocha rovnoměrně osázená ovocnými stromy ve tvaru polokmene nebo vysokokmene o minimální hustotě 50 životaschopných jedinců na 1 hektar, jejímž základním účelem není produkce ovoce, ale zachování krajinotvorného odrůdové rozmanitosti, kulturního dědictví, zemědělského rázu krajiny nebo prvků venkovského krajinového urbanizmu, a v meziřadí se nachází bylinný pokryv. Krajinotvorný sad je evidován v evidenci půdy jako díl půdního bloku s druhem zemědělské kultury jiná trvalá kultura.“

Stáří krajinotvorného sadu není legislativně omezeno. Hlavním účelem není produkce, ale prodej vypěstovaného ovoce není zakázán. V meziřadí a příkmeném pásu (bez vegetace) není povolena produkce zemědělských plodin běžně pěstovaných na standardní orné půdě.

Mez

„Mezí se rozumí souvislý útvar liniového typu, sloužící zejména ke snižování nebezpečí vodní nebo větrné eroze, zpravidla vymezující hranici dílu půdního bloku. Součástí meze může být dřevinná vegetace, kamenná zídka nebo travnatá plocha.“

Jedná se o prvek s výrazným protierozním účinkem. Mez může navazovat svou kratší stranou např. na les, ale hranice EVP nesmí přesahovat přes fyzickou hranici souvislého lesního porostu. Za mez však nelze považovat porost dřevin, který je součástí okraje lesa.

Terasa

„Terasou se rozumí souvislý svažité útvar liniového typu tvořený terasovým stupněm, sloužící ke snižování nebezpečí vodní nebo větrné eroze, a zmenšující sklon číste svahu dílu půdního bloku, zpravidla vymezující hranici dílu půdního bloku. Součástí terasy může být dřevinná vegetace nebo kamenná zídka.“

Terasy jsou výsledkem terasování, tj. terénních protierozních úprav svažitých pozemků za účelem zmenšení nebo odstranění jejich velkého sklonu terénními stupni. Terasy eliminují nebezpečí vzniku eroze a umožňují pěstování plodin na svazích s využitím mechanizace.

Za terasu nelze považovat porost dřevin, který je podélně součástí okraje lesa, nebo na něj bezprostředně navazuje.

Travnatá údolnice

„Travnatou údolnicí se rozumí členitý svažité útvar, sloužící ke snižování nebezpečí vodní nebo větrné eroze, vymezující dráhu soustředěného odtoku vody z dílu půdního bloku, se zemědělskou kulturou orná půda. Součástí travnaté údolnice může být dřevinná vegetace.“

U travnaté údolnice musí vždy převládat travní porost. Pokud převládá dřevinná vegetace, nejedná se o travnatou údolnici a jako taková nesmí být evidována.

Skupina dřevin

„Skupinou dřevin se rozumí samostatný útvar neliniového typu, tvořený nejméně 2 kusy dřevinné vegetace s nejvyšší možnou výměrou 3 000 m². Za skupinu dřevin se nepovažuje dřevinná vegetace, která je součástí meze, terasy nebo travnaté údolnice, a dřevinná vegetace, která plní funkci lesa podle § 3 lesního zákona.“

Skupina dřevin je vždy samostatný útvar. Za skupinu dřevin tak nelze považovat jen část porostu dřevin za účelem splnění podmínky o maximální výměře 3 000 m² pro zaevidování skupiny dřevin.

Stromořadí

„Stromořadím se rozumí útvar liniového typu, tvořený nejméně 5 kusy dřevinné vegetace a zpravidla s pravidelně se opakujícími prvky. Za stromořadí se nepovažuje dřevinná vegetace, která je součástí meze, terasy nebo travnaté údolnice, a dřevinná vegetace, která plní funkci lesa podle § 3 lesního zákona.“

Za stromořadí ve smyslu EVP se nepovažují aleje stromů podél silniční komunikace (I. – IV. třídy = dálnice, silnice a místní komunikace). V takovém případě je stromořadí dle zákona o pozemních komunikacích považováno za příslušenství komunikace.

Soliterní dřevina

„Soliterní dřevinou se rozumí izolovaně rostoucí dřevina s průměrem koruny od 8 m² vyskytující se v zemědělsky obhospodařované krajině mimo les. Za soliterní dřevinu se nepovažuje dřevinná vegetace, která je součástí meze, terasy nebo travnaté údolnice.“

Příkop

„Příkopem se rozumí útvar liniového typu široký nejvýše 6 metrů, jehož hlavní funkcí je přerušení délky svahu zachycením vody s jejím odvedením nebo zasáknutím.“

Za příkop se považují také otevřené vodní toky do maximální šířky 6 metrů, které slouží pro účely zavlažování či odvodňování. Kanály, které mají stěny z betonu, se nepovažují za plochu využívanou v ekologické zájmu, takové kanály se nedají zaevidovat jako EVP příkop.

Příkop může být dělen mostky, propustky, přerušovacími příčnými hrázkami, soutoky, křížením nebo dalšími trvalými objekty, které přeruší nebo změní dosavadní charakter příkopu. Podél příkopu může být vysázena doprovodná liniová dřevinná vegetace. Tuto doprovodnou dřevinnou vegetaci lze evidovat jako součást příkopu pouze tehdy, není-li tím překročena maximální možná šířka 6 metrů, tedy pokud součet dřevin a příkopu nepřekročí šířku 6 metrů.

Příkopy, které jsou součástí silniční komunikace (I. – IV. třídy = dálnice, silnice a místní komunikace), se nepovažují za krajinný prvek příkop. Takové příkopy jsou dle zákona o pozemních komunikacích považovány za součást komunikace.

Mokřad

„Mokřadem se rozumí samostatný útvar neliniového typu s minimální výměrou 100 m², sloužící k zajištění retence vody v krajině s cílem udržovat přirozené podmínky pro život vodních a mokřadních ekosystémů podle § 2 odst. 2 písm. i) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Krajinný prvek mokřad může být evidován na ploše půdního bloku podle § 3a odst. 9 písm. a) a § 3a odst. 10 zákona o zemědělství.“

SZIF eviduje mokřad **pouze** na návrh Agentury ochrany přírody a krajiny.

Rychle rostoucí dřeviny

„Rychle rostoucími dřevinami (čl. 4 odst. 1 písm. k) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění) pěstovanými ve výmladkových plantážích se rozumí zemědělsky obhospodařovaná půda s trvalou kulturou (čl. 4 odst. 1 písm. g) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění), která je rovnoměrně a souvisle osázena rychle rostoucími dřevinami, a to v minimálním počtu 1000 životaschopných jedinců na 1 hektar dílu půdního bloku. Do plochy této zemědělsky obhospodařované půdy se započítává související manipulační prostor, který nesmí přesahovat 12 metrů na začátku a na konci řad a šířku jednoho meziřadí, v nejvyšší započitatelné šířce 8 metrů, podél řad po obou stranách rychle rostoucích dřevin pěstovaných ve výmladkových plantážích a tvoří součást cesty.“

Zalesněná půda

„Zalesněnou půdou se rozumí lesnický obhospodařovaná půda, na které se pěstují dřeviny určené k plnění funkcí lesa a která byla v evidenci půdy před jejím zalesněním vedena jako zemědělsky obhospodařovaná půda se zemědělskou kulturou podle odstavců 1 až 11 a 15. Do plochy této lesnický obhospodařované půdy se započítávají i neosázené plochy do šířky 4 metrů včetně, sloužící zejména jako rozčleňovací průřezky nebo nezpevněné lesní cesty (Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů).“

Pokud chce vlastník prostřednictvím SZIF zaevidovat ekologicky významný prvek („EVP“) kvůli nároku na osvobození podle § 4 odst. 1 písm. k) bodu 2 novely zákona v daňovém přiznání k dani z nemovitých věcí, musí zvážit, zda se na zemědělsky užívaném pozemku,

nebo na pozemku přilehlém, nachází krajinný prvek, který splňuje definici krajinného prvku podle Nařízení vlády č. 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle užívatelských vztahů, ve znění pozdějších předpisů.

Pro účely osvobození od daně se jedná o prvky **mez, travnatá údolnice, skupina dřevin, stromořadí, příkop a mokřad.**